

Dr. Nens van Alfen is neuroloog/
klinisch neurofysioloog in het
Radboudumc.

tekst: Michel van Dijk, wetenschapsjournalist

11

de neuroloog
oktober 2021

beroepsuitoefening

TEKORT KNF-LABORANTEN

'We moeten investeren in nieuwe KNF-laboranten'

Het tekort aan KNF-laboranten in de ziekenhuizen is nog steeds niet opgelost. Maar nieuwe initiatieven én nieuwe opleidingsmogelijkheden helpen misschien om het tij te keren, hopen neurologen dr. Nens van Alfen en dr. Maartje Louter en KNF-laborant Hester Temmink.

Het tekort aan KNF-laboranten, het knelt al jaren in de neurologie. Dat komt vooral doordat er meer uitstroom is dan instroom. Veel oudere laboranten gaan de komende jaren met pensioen, en de instroom van nieuwe KNF-laboranten blijft daarbij achter. Dat blijkt ook uit de cijfers: voor de komende jaren is een jaarlijks tekort berekend van 30 à 40 KNF-laboranten. En veel ziekenhuizen hebben al langere tijd vacatures openstaan. Momenteel is dat landelijk zo'n 20 fte, blijkt uit een recent uitgevoerde enquête. Dat is geen goed nieuws, maar gelukkig zijn er meer dan genoeg ontwikkelingen die het tij hopelijk weten te keren. Zo zijn Zuyd Hogeschool in Heerlen en de Hanze hogeschool in Groningen twee nieuwe opleidingen met een afstudeerrichting KNF-laborant gestart. De eerste studenten van deze opleidingen studeren inmiddels af.

Jaarlijks is er een tekort van 30 à 40 KNF-laboranten

Nieuwe opleidingen

Nens van Alfen, neuroloog/klinisch neurofysioloog in het Radboudumc en voorzitter van de Stichting Raad Beroepsopleiding Laboranten KNF (SRBLKNF) is blij met de nieuwe opleidingen. 'Het betekent meer instroom van afgestudeerde laboranten in het werkveld. Bovendien zijn dit vierjarige dagopleidingen, waar vooral jonge schoolverlaters zich voor aanmelden. Tot enkele jaren terug bood alleen de LOI een KNF-laborantenopleiding aan – en dat blijft ze gelukkig doen – maar dat is een duale voltijdopleiding. Die is vooral aantrekkelijk voor mensen die een carrièreswitch willen maken, jongeren kiezen er minder snel voor.'

De komst van de nieuwe opleidingen betekent een veranderende rol voor de SRBLKNF, het interdisciplinair orgaan dat de kwaliteit toetst van alle opleidingen tot KNF-laborant. Van Alfen: 'Voorheen waren we vooral klankbord voor de LOI, als enige opleidingsaanbieder. Met de komst van de nieuwe opleidingen hebben we onze rol herzien, inclusief een statutenwijziging. Ook de twee andere opleidingspartners nemen nu plaats in onze raad, en we hebben een halfjaarlijks overleg met alle drie de opleidingen. Dat loopt uitstekend. Zo werken we gezamenlijk aan een landelijk opleidingsprofiel waarin de eindtermen staan die een student moet behalen om zich na vier jaar opleiding KNF-laborant te mogen noemen. Daarnaast willen we, in overleg met het NVLKNF [zie kader], het Kwaleitsregister openstellen voor alle laboranten KNF, en zijn we met elkaar in gesprek over eventuele aan- →

Dr. Maartje Louter is neuroloog/
klinisch neurofysioloog in het
ErasmusMC.

passingen in het opleidingscurriculum. Het vak van laborant KNF is continu in beweging, dat moet je terugzien in het opleidingsaanbod.'

De veranderende rol betekent dat de SRBLKNF meer dan voorheen een spin in het web is binnen het KNF-laborantenopleidingsveld. 'We willen verbindend zijn naar al onze sparringpartners, opleidingen, opleidingsziekenhuizen en laboranten. We zijn bijvoorbeeld aanspreekpunt voor opleidingen die vragen hebben over stageplekken voor studenten, maar ook voor opleidingsziekenhuizen die contact willen leggen met een van de opleidingen.'

Accreditatie

Ook de accreditatie voor de opleidingsziekenhuizen is op de schop gegaan, vult Maartje Louter aan, neuroloog/klinisch neurofysioloog in het ErasmusMC en voorzitter van de accreditatiecommissie SRBLKNF. 'De oude manier van accrediteren was summier. We keken alleen naar getallen: hoeveel onderzoeken worden er op de afdeling gedaan, hoeveel EEG's worden er afgenomen? Maar je weet daarmee nog niet of een afdeling wel geschikt is om mensen op te leiden. Dat willen we met de nieuwe accreditatiesystematiek beter in beeld krijgen. We kijken bijvoorbeeld of er onderwijs wordt gegeven op de afdeling, denk aan casuïstiekbesprekingen voor de student-laboranten, en we willen weten hoeveel afdelingsmedewerkers daadwerkelijk vrij zijn gemaakt voor studentbegeleiding. En of ze daar ook voor opgeleid zijn. Bovendien moeten opleidingsziekenhuizen ons hun opleidingsplan kunnen laten zien. Daarin staat welke onderzoeken er worden aangeleerd, en op welke manier. Als dat allemaal in orde is, en dat checken we ook bij de student-laboranten op de afdeling, is het opleidingsziekenhuis voor vijf jaar geaccrediteerd.'

Gebrek aan stageplekken

De nieuwe rol van het SRBLKNF en de accreditatiecommissie heeft intussen haar waarde al bewezen. Afgelopen voorjaar ontvingen beide een noodkreet van de twee HBO-dagopleidingen. Zij konden hun studenten niet kwijt wegens gebrek aan stageplekken in de opleidingsziekenhuizen. Van Alfen: 'We hebben meteen een oproep rondgestuurd naar de ziekenhuizen, met als boodschap: "Jongens, als jullie laboranten KNF willen, zullen jullie moeten investeren in hun opleiding." Niet veel later lieten de hogescholen ons weten dat ze alle studenten een stageplek konden bieden. Bovendien meldden zich een aantal ziekenhuizen die graag opleidingsziekenhuis willen worden. Dat is natuurlijk geweldig nieuws. Hopelijk leidt dat tot nog meer laboranten KNF op de afdeling.' ←

Hester Temmink: 'De nieuwe opleidingen vormen een aanwinst voor ons vak'

beeld Deventer Ziekenhuis

Laborant KNF Hester Temmink

Hester Temmink is laborant KNF in het Deventer Ziekenhuis. Tot afgelopen voorjaar was ze voorzitter van de beroepsvereniging voor Laboranten Klinische Neurofysiologie (NVLKNF).

'Ik ben blij met alle initiatieven die we afgelopen tijd samen met de SRBLKNF hebben ontwikkeld. De nieuwe opleidingen vormen een aanwinst voor ons vak. Maar we zijn er nog niet. Het is bijvoorbeeld belangrijk dat studenten kunnen rekenen op goede stagebegeleiding op de afdeling. Dat is niet zo eenvoudig, iedereen heeft het druk en er is weinig tijd.

Daar komt bij dat sommige laboranten KNF onzeker zijn of ze de studenten wel goed kunnen begeleiden. Het verschil tussen hoe ze ooit zelf zijn opgeleid en de opleiding nu is groot. Ik hoop daarom dat de opleidingen de laboranten hierin willen scholen. Dat komt de kwaliteit van hun stagebegeleiding ten goede. Verder is het belangrijk dat KNF-laboranten blijven nadenken over de toekomst van ons beroep. "Hoe ziet mijn afdeling er over vier jaar uit, welke rol wil ik daarin spelen, wil ik anderen opleiden, wil ik actief worden in onze beroepsvereniging?" Dat zijn allemaal manieren waarmee je niet alleen jezelf als professional verder ontwikkelt, maar waarmee je ook uitdrukt hoe trots je bent op dit mooie vak.'